

ŽIVOT

LIST ZA
UNUTARNJU KULTURU.

IZLAZI U SMRAJEVU
DESET PUTA U ŠKOLSKOJ GODINI.

Broj 4.

SIJEČANJ 1921.

Godina II.

„GLE JAVLJAM VAM RADOST VELIKU“ (Lk. 2, 10).

(Božićno razmatranje).

Jadan je cvijetak, što u sjeni raste, daleko od toplih sunčanih zraka: struk mu je zakržljao, lišće požutjelo, boja izblijedila. No ako taj cvijetak preneseš na Božje sunce, kad ga ogriju žarke sunčane zrake, koje divne promjene! Struk se učvrsti, lišće zazeleni, boje sinu u svoj svojoj ljepoti.

Što je sunce svijetu, to je radost čovjeku. Čovjek koga ubija žalost, provodi teške dane; duh mu je potišten, pamet tupa; nesposoban je za svaki viši rad. No gle divne promjene, kad se čovjeku srce razveseli! Čovjek je kao preporođen; vedrije misli, zanosnije radi.

Čovjeku je dakle radost prijeko potrebna, prava, čista radost. I on je traži, neprestano, neumorno, svuda. — Mnogi je traže u svijetu: u svjetskim zabavama i zemaljskim uživanjima. Ta radost jest slatko vino otrovom pomiješano; jest mjehur od sapunjače, koji se u vis digne i bljeska se koji čas u sunčanom sjaju, ali se u brzo raspline i od njega ništa ne ostane.

Prvi Božić, onaj otrag 1920 godina, donio je svijetu izvor prave, nepomućene radosti. Nevino Djetesće, koje se one noći rodilo u tihoj betlehemskoj špiljici iz krila prečiste Djevice, izvor je te radosti. To su nebesa zemlji otkrila, kad su preko svojih vjesnika kazala: „Gle navještam vam radost veliku, koja će biti svemu narodu, jer vam se danas rodi Spasitelj, koji je Krist Gospod, u gradu Davidovu!“ (L. 2, 10).

Isus — izvor radosti!

Nije li preuzetno to kazati današnjem naraštaju? Tà mnogi, pa i među dobrim kršćanima, zamišljaju Isusa kao nosioca „asketske turobnosti“; mnogi nerado vrše Njegove zapovijedi, jer ih drže teškim jarmom: protivnici pak proglašuju Njegovu nauku mračnom i takovom, da guši svaki polet za napretkom, ubija život u čovjeku.

Jadnici! Ti ne poznadu Isusa. Ti ga promatraju kroz crne naočale svjetskih predrasuda, pa im se On onako turoban prikazuje!

Naš Isus, pravi, evanđeoski Isus, sasvim je drugojačiji! Njegove oči blaženo unaokolo sjaju: nije njegova pojava nešto turobno: cijelo Njegovo biće odaje puninu radosti. One male siromašne jaslice, na kojima je ležao, prosiplju zrake radosti na sve strane.

Bez Isusa i nema prave radosti. Kad se Juda od njega udaljio, kaže se značajno u Svetom Pismu, „bijaše noć“. Kad Ga je odabrani narod odbacio i pogubio, tada nastaje tmine za puna tri sata. Kad se i pojedini čovjek ili pojedini narod odmetne od Isusa, tad i za njih nastaje noć s tminama, nemir i žalosti.

Prije nego je Isus došao na svijet, rasprostirala se nad narodima mračna noć. Mnogo se doduše piše i govori o grčkoj vedrini. Ali grčka vedrina i veselost postoji samo u umišljenosti površnih duhova. Ko dublje gleda i pomnijivije istražuje, zna dobro, da stari Grci bijahu veoma nesretan narod uza sav izvanjski sjaj umjetnosti i kulture. Tekar, kad se Isukrst pojavio na svijet, tad gore prosjaše u ružičastoj zori novih nada i novih radosti, tad se razvedriše pastiri poljski, začu se veseli pjev Anđela i mudraci s Istoka dođoše, da se poklone Novorođenom Kralju shjedeći nebesku svjetlost, koja je uljevala u njihovu dušu puninu radosti.

Isusov program jest radost, svrha je Njegova dolaska blaženstvo čovjeka. Njegova nauka zove se Evanđelje, a to znači dobra, radosna vijest. Značajno je, da i Stari Zavjet proveiava žica radosti, gdje god je govor o Njegovu dolasku. Starac Abraham samo što je u duhu, iz daleka, vidio dan dolaska Njegova, silno se obračova; sama pomisao na Nj uljevala je u dušu pravednikâ Staroga Zavjeta živu radost. Ko ne zna, kako poigrava od radosti pero Božjih proroka, kad o Njemu unaprijed govore? Sav drugi dio Izajijina proročanstva (od gl. 41. do 68.) koliko je redaka toliko je — možemo slobodno kazati — veselih poklika radi skorog Spasiteljeva dolaska. Sve i svakoga pozivlje, životinje i bilje, gore i doline, pustinje i šume, ostrva i gradove pozivlje iste razvaline: „Klikujte i pjevajte razvaline jeruzolimske; stresite sa sebe prašinu svoju, Jeruzolime, obuci svečane haljine svoje; probudi se, probudi, obuci se u jakost svoju, Sione, jer će

Gospod utješiti narod svoj. (Iz. 52). Gore i bregovi pjevat će pred vama od radosti i sva će stabla poljska pljeskati rukama“. (Iz. 55, 8).

On je došao. Pa gle kojim je obiljem radosti okružen Njegov dolazak! Nigdje u Svetome Pismu ne provejava tolik dah radosti kao pri kazivanju Božićnog događaja. Sjaj mirne noći, čarobna zvijezda na istoku, ljepota prečiste Djevice, vedrina priprostih pastira, idiličnost siromašne špiljice, veseli anđeoski pjev, a nada sve nježna milina novorođenog Djeteta: daje Božićnoj vijesti neobičnu milinu, neku vanrednu toplinu i dražest, što djeluje i na iste racionaliste, od kojih mnogi s Petersenom (Die wunderbare Geburt des Heilandes) priznavaju, da se ne mogu oteti času; što provejava Božićnom vijesti u Lukinu evanđelju.

Pa i sav daljnji život božanskog Spasitelja odiše radošću i udahnjuje u druge radost. Starac Simeon samo što Ga je vidio i na svoje ruke uzeo, zadržtao je od vesele uzbuđenosti i već ni za što na svijetu ne mari, nego radosno kliče: „Sad otpusti u miru slugu svojega, Gospode!... jer vidješe oči moje spasenje tvoje.“ (L. 2₂₆). Zakej carinik samo što Ga primi u kuću svoju, napuni se on i kuća njegova neobičnom radosti. „I primi Ga radujući se“. (L. 19₉). Mnoštvo bijednika i nevoljnika, bolesnika tijelom i dušom samo što dođoše u Njegovu blizinu, zadobiše ozdravljenje duše i tijela; nova krv prostruji njihovim žilama, novi život započe u njihovoj duši.

Govori isusovi ne uzrokuju skepse što ubija dušu svojom turobnošću, nego davaju sigurnost, što prosvjetljuje dušu svjetlom istinom; ne bacaju na zdvojnost, nego uljevaju utjehu, ne pričešnjavaju, nego pridžiu na život. Miline, Bože, čitati te govore! Miline, Bože, nad njima razmišljati! On govori o radosti pastira, kad nađe izgublenu ovcu; o radosti domaćice, kad nađe izgubljeni novac; o radosti očevoj, kad mu se povratu rasipni sin; o radosti neba, kad se obrati grješnik. Ptice nebeske, živahni vrapci, zlatno klasje, vinova loza, bijeli liljani i tome slične stvari iz čarne prirode običajne su slike, kojima On zaodijeva svoju božansku nauku.

Eno Ga na zadnjoj večeri, uoči gorke muke i smrti! Misliš, tu će svakako biti tuge, žalosti, plača!... Nimalo! I tu vlada radost, vedrina, spokojnost! Baš u tom ganutljivom i potresnom času božanski Spasitelj govori o radosti i hoće, da ona ostane u srcima učenika. „Ovo vam kazah, da radost moja u vama ostane i radost vaša se ispunila“ (Iv. 15₁₁). Pače On za tu stvar moli nebeskog Oca: „Oče! ja se za njih molim; za one, koje si mi dao, jer su Tvoji. Ja sad k Tebi idem, a ovo govorim na svijetu (i ovo molim), da imaju radost koju ispunjenju u sebi.“ (Iv. 17₁₃).

Čudnovato u istinu! Kad se Isus rodio, anđeli bijahu, koji radost svijetu navijestiše; sad kad ima unrijeti, On je sam naviješta. Tako nam se u dvjema skrajnim točkama Njegova života: u porođenju i u smrti, kao i u svem životu božanski Spasitelj prikazuje izvorom prave radosti.

Dušo moja, ah ja znam, ti želiš radosti, ti žedaš nje, ti je tražiš! . . . Ali nemoj se varati! Ne pij iz mutnoga vrela varavoga svijeta: njegove ugodnosti zadovoljiti te ne će. Svjetska radost to je kao potok, u kome ima vode samo dok kiša pada, a i to je mutna voda; čim kiša prestane, potok se osuši. Ugodnost svjetskih zabava jest kao san, koji odlijeće, kao noćna utvara, koja iščezava, kao stan paukov, koji se brzo raskine. Želiš li, dušo moja, prave, čiste, trajne radosti, pravog duševnog užitka?

Eto ti je na izobil u blizini Isusovoj. Idi zato ovih svetih Božićnih blagdana k jaslicama božanskog Djeteta; k tihoj betlehémskoj špiljici! Vani je ljuta zima, unutra ugodna toplina; vani zaglušna buka, unutra blaga tišina; vani gorčina, tuga i žalost, unutra sladošt, vedrina i radost, koju razglašuje anđeoski pjev: „Gle navještam vam radost veliku, koja će biti svemu narodu, jer vam se danas rodi Spasitelj, koji je Krist Gospod, u gradu Davidovu!“

Dubrovník.

O. P. Vlašić.

VEČNE LUČI.

Tiha noć jih je prižgala
jasne zvezde v tajnih globočinah¹⁾
tam gore svetilke večne,
straže Božje v nebesnih visočinah.

V tabernakelje na speči²⁾ zemlji
so uprti njih pogledi zlati,
vsaki hostiji gori svetilka,
zlivajo prameni se bogati.

Njih migljanje³⁾ je molitev gorka,⁴⁾
žarnovroča kakor spev svetniški,
himna večna hostije pozdravlja,
v njih Gospoda v celici jetniški⁵⁾

Zvezde zlate, Božjemu Jotniku
s svojim ognjem ostanite zveste,⁶⁾
z večno lučjo Njega tolažite,⁷⁾
ker⁸⁾ so temne naše zemske ceste!

¹⁾ dubina, ²⁾ usnula, ³⁾ ttranje, ⁴⁾ vruća, ⁵⁾ jeteik = sužanj, ⁶⁾ vjerak
⁷⁾ tješ. li, ⁸⁾ jer.